

זמן תפס"ן

זמן תפס"ן מכוון למקצב הזמן של הנוער, ומהווה במה לאפשרות הופעתו של שיח חדש שז'אק לאקאן כינה "הכאב של הנוער"

גיליון 64 | "פנים-חוץ" | ספטמבר 2023

2	רות בנג'ו		דבר המערכת:
3	תום אוקונוב		תגובה לסרט אופנהיימר
3	תכלת בראון		כל אחד והדבר שבו ולכאורה עבורו הוא נלחם
4-5	יעל צמרת		השתקפות
6	הדר קליינמן צדוק		בום!
7	ניקול לימאנס		זכרון פועם
8-10	דניאל מאיר		המדור של דניאל, פתיחה ויציאה לדרך
11	מקום תפס"ן		תוכניות לימוד תפס"ן 2023-2024

זמן תפס"ן הוא כתב העת של עמותת תפס"ן: תחנה פסיכואנליטית לנוער

מערכת: (בני נוער) יאנה אברהמיאן, רומי אטיאס, מרים לימונוב
איתי עשהאל, יובל פרלמן, אליס צרב, מריה שוקלין

עורכים: רות בנג'ו, דניאל מאיר, מוניב סבית, הדר קליינמן צדוק

דבר מערכת

רות בנג'ו

גיליון 64 "פנים-חוץ" סוגר את שנת תשפ"ג ופותח את שנת תשפ"ד. סוגר במחשבות על האירועים המתמשכים במדינה, הן בצל המבוגרים והן בצל בני הנוער, האלימות המתרחשת ההופכת לכותרת יומיומית, אם בכביש, אם בהפגנות, אם בבתי ספר, בבית, בכפרים, בצפון ועוד. אנו מאבדים את המילים מול המתרחש עד כדי כך שהכל נקרא רק ככותרות, נצפה בסרטונים. האלימות כתוצר של קריסת המערכות הממשלתיות, החינוכיות ממשיכה להיכתב על הקיר כחידה, כנבואה, כאזהרה שלא נקראת. המערכת קורסת מול ההתענגות הגולשת של הנערים בבית הספר והנערים מורדים אל מול קריסת המערכת. כך אנו מתוודעים בסרט *קלרה הקדושה* משנת 1996 מדבריהם של חברות נערים המצליחה לשגע את ההנהלה ואת המורים: "המערכת קורסת, זה הזמן לעשות מהפכה, נשרוף את גולדה! (הפסל המרכזי של בית הספר גולדה בסרט). מדוע אין אנו יכולים לדבר את זה? אולי, כפי שאומר ביאליק במסתו גילוי וכסוי בלשון, כי הלשון אינה יכולה להכניס אותנו למחיצתם הגמורה של הדברים? הלשון חוצצת בפני המילים, ואנו נתקעים עם ה"מה" הנצחי על השפתיים, עם הבלימה, הבלום פה מלדבר עד יגיע ה"בום" כפי שכותבת הדר קליינמן צדוק. אבל אם בכל זאת הגיע האדם לידי דבור זה מגודל פחדו להישאר עם אותו התווה, אומר ביאליק. " אל התווה תשוקתך, והדבור ימשול בך ". הדיבור כפעולה, לא להישאר אדישים למצב. זמן תפס"ן הנו המקום של הפעולה, לדבר את המצב. כך אנו סוגרים את שנת תשפ"ג, בנסיון לדבר את מה שקורה, דרך כתיבתם של בני הנוער ומחשבותיהם של המבוגרים. ואנו פותחים את השנה החדשה עם מדור חדש של דניאל מאיר, בתשוקתו לכתוב על פעולת התרגום של סמינר 17 *ההופכי של הפסיכואנליזה*, ובתוכניות הלימוד הנפתחות בשנת תשפ"ד עם האוריינטציה הפסיכואנליטית התפסנית המנסה לדבר את המתרחש בקרב בני הנוער ולדבר עם בני הנוער על המתרחש בקרבם, בתקווה לחלץ ידע חדש ולייצר דיבור המושל בתשוקה לתווה.

מתוך התערוכה: איליה ואמיליה קבקוב, "מחר נמריא". צילום; רות בנג'ו

תגובה לסרט אופנהיימר

תום אוקונוב, כיתה יב יפו

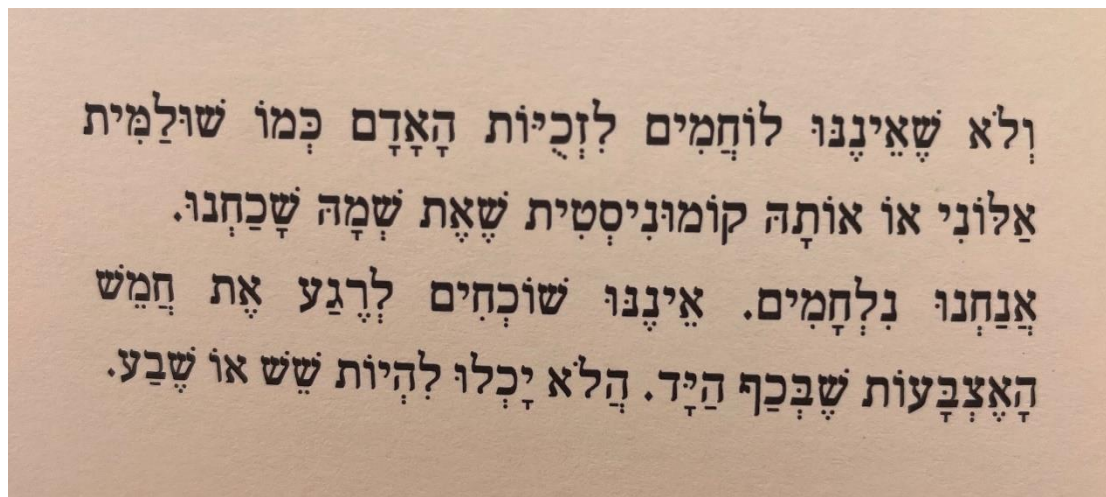
צילום, רות בנג'ו: Cahors יולי 2023

אני וחברים רצינו ללכת לסרט ברבי, אבל בסוף בחרנו בסרט אופנהיימר. אני לא מבין למה אבל יש באינטרנט סוג של ריב בין שני הסרטים (כנראה בגלל שאלה שני הלהיטים הגדולים של הקיץ) והציבור התחלק לשתי קבוצות: אלה שהולכים לברבי ואלה שהולכים לאופנהיימר. נשמע הזוי אבל זה כך. למרות שחבריי פחות התחברו לסרט, אני ממש אהבתי אותו - סרט של כריסטופר נולאן בכל זאת. גם ממה שקראתי באינטרנט, הסרט מראה את מה שקרה במציאות בפרטים הכי קטנים וזה הרס את המחשבה "טוב נו, זה רק סרט" שכל הזמן צצה לי במהלך הצפייה. אחרי שראיתי את הסרט, ההתלבטות של האם בניית נשק גרעיני ובמיוחד האם השימוש בו היה מוצדק או לא עוד הסתובבה לי בראש כמה שעות, אבל לא הגעתי למסקנה ברורה... אגב, אהבתי את השילוב של שני צירי הזמן, זה של בניית הפצצה וזה של הדיונים והמשפטים אחרי המלחמה.

כל אחד והדבר שבו ולכאורה עבורו הוא נלחם

תכלת בראון

ציטוט מתוך ספרו של יואל הופמן "מצבי רוח"

השתקפות

יעל צמרת, כיתה יב, תיכון הכפר הירוק

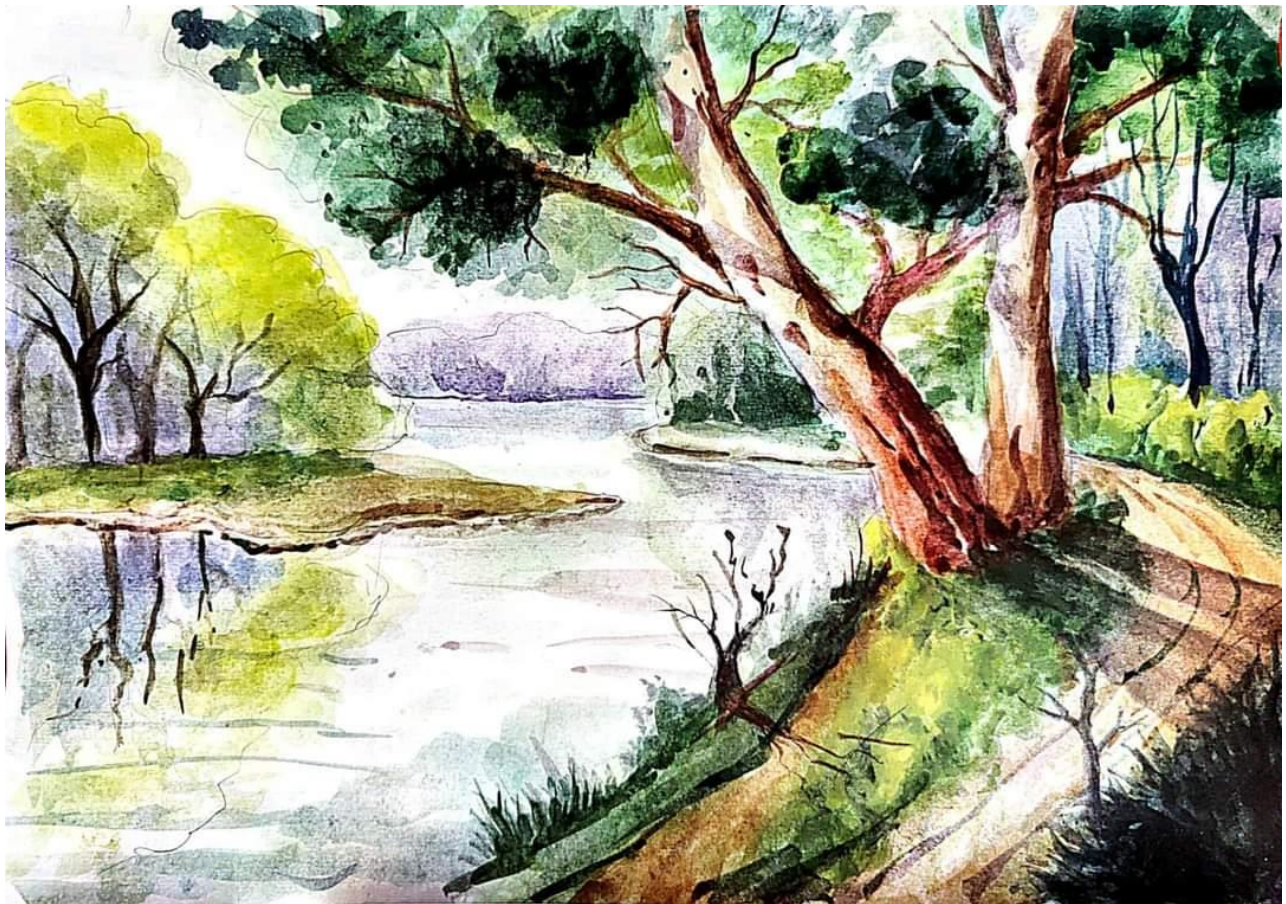
בפינת סמטה, ליד ערמת זבל ישנה שמישהו זרק, כמה כסאות שבורי רגל ומנורה, נשען ראי על קיר של בניין ישן. הוא עומד שם כבר המון זמן - מראת גוף מלבנית, קצת סדוקה אך בכל זאת שגרתית. תמימה.

לא עוברים אנשים רבים בסמטה ההיא, ואלו שכן מעיפים לעברו מבט ובתגובה מסדרים שערות תועות או מיישרים קפלי בגד. מישהו אף ניסה לנפצו בזעם, אך רובם פשוט מתקנים השתקפותם וממשיכים הלאה. מלבד ילדה אחת, שעצרה לבחון את השתקפותה. היא נעמדה מול המראה, הביטה בה, וחייכה. ואז, המשיכה בדרכה. ראו אותה השכנים מהמרפסות וחלונות הבתים, וירדו בדהרה להבין את שקרה, את הילדה התמוהה שעמדה וחייכה, הסיקו תחילה שהמראה ודאי יוצאת דופן, אולי אפילו קסומה, וכשכל אחד בתורו הביט בראי, לא יכול היה להתאפק וחשף שיניו בחיוך. השמועה על הראי התפשטה כאש בשדה קוצים, במהירות כל תושבי העיר שמעו על המקרה ונהרו אל הסמטה, שהלכה והתפרסמה. כולם רצו לחזות בראי החריג, המופלא. מאותו היום הסמטה השקטה שינתה פניה והוצפה בגל אנשים השועטים להביט בהשתקפותם, צמאים לחיידך. תור ארוך החל להיבנות מול לראי. כל אדם שהביט בו - חיידך, והמשיך בדרכו. השמועה עברה מפה לאוזן, ובכולם ניצתה סקרנות שהובילה אותם אל הראי, הם רצו לגלות מה גורם לכל כך הרבה אנשים לחיידך. דוכני אוכל וחנויות נפתחו לצד הסמטה, מנצלים את האטרקציה התרבותית. משלחת מטוקיו נחתה ימים ספורים לאחר מכן, בכדי לראות את הראי המדובר, וכך הפך הרחוב הצר לאתר תיירותי. העירייה החלה לשרטט תכניות בנייה מחדשות, להרחבת מקומות חנייה לרכביהם של הבאים. רבים ניסו להתגרות בראי - לעצור את נשימתם כשהגיע תורם, או לנסות לשלוט בשרירי לחייהם, אך כולם כשלו וחייכו מאוזן לאוזן. פניו של אף אדם לא נשארו נפולות לאחר שהביט בראי. גם אני שמעתי על קסמו של הראי, הכתובת הייתה במרחק של 20 דקות נסיעה ממני, אך את רובה נאלצתי ללכת ברגל - בשל הפקקים הארוכים שבכניסה. נעמדתי בקצה התור הארוך, ובאותה השנייה בדיוק נעמדה מאחורי משפחה של חמישה, זוג ושלושת ילדיהם אחזו בידם פסלי מראה קטנים בדמות המראה הגדולה. על הפסלים אפילו היו חריטות מיניאטוריות של אותם הסדקים. התאפקתי לא לחיידך למראה התלהבותם, רציתי לחכות ולהגיע לראי.

ראיתי שמולי עמד נער צעיר, עמידתו הייתה שפופה, הוא היה קצת מכווץ. רציתי לגעת בכתפו, אך במקום זאת פשוט דיברתי אליו ושאלתי אותו מה מביא אותו לכאן. הוא הסתובב לעברי, וראיתי את עיניו הכבויות. הן היו נראות כעיני מדבר - יבשות מדמעות, ניצוץ-נעורים לא נראה בהן כלל. הוא אמר: "עברתי רק כדי לראות!". למען האמת, חשבתי שהוא יהיה הראשון לשבור את רצף החיוכים - שאפילו קסם לא יצליח לשמח את הנער שמולי. המשכנו להתקדם בתור והוא מצא אבן קטנה והחל לבעוט בה בין שתי רגליו. באחת הפעמים בעט אותה אחורה, והיא פגעה בקרסולי "סליחה..." אמר בבהלה, הוא כמעט בכה. "זה בסדר" אמרתי, ובעטתי את האבן לעברו בחולשה, הוא הנהן לעברי ובכך נגמרה השיחה. המשכנו להתקדם בתור, לא דיברתי אתו יותר. הגיע תורו, והוא נעמד מול הראי. הוא עצם את עיניו לרגע, והייתי מתוח, להוט לראות מה יקרה. כעבור רגע פתח אותו, הסתכל, וראה חיוך מתחיל לעלות על שפתיו. הוא לא הדליק את עיניו, והיה נראה ששרירי לחייו מעט כאבו לאחר שלא נמתחו כך זמן רב, אך הוא בכל זאת חיידך, ולחש לראי "תודה". הוא לא ידע ששמעתי אותו, וזו גם לא הייתה הכוונה. בשלב הזה הייתי בטוח שיש לראי כוחות

קסם, הוא היה חידה לא פתורה עבורי. הנער הסתובב ואמר לי "תורך". נשמתי עמוק ולקחתי צעד קדימה. תורי.

הבטתי אל עבר המראה, וחיוך עלה על פניי, חיוך אמיתי. לא חייכתי בגלל שהראי קסום, אלא מתוך ההבנה שהראי רגיל לחלוטין, ושיש אי שם בעולם ילדה, שממש בהתחלה, עברה, הסתכלה, וחייכה - פשוט חייכה - לעצם השתקפותה.

ציירה; אגניה קרסנוז'ן, ביתה ח', יפו

בוס!

הדר קליינמן צדוק

אפשר לדבר הרבה על אופנהיימר, על מוסר, על הדרכים הנפתלות שאנחנו מוצאים לעצמנו כבני אדם להסיר מאתנו אחריות מוסרית ולהעבירה לאחר. על איך בניית פצצת אטום במערכה ראשונה תיורט במערכה השלישית ובמקרה על הירושימה ונאגסקי, על הרעיון שאדם לא רק חושב אלא גם מבצע פעולה של יצירת מכשיר השמדה של האחר. את כל זה אופנהיימר מנסה לעשות, כאילו היה מסמך היסטורי שמדייק בפרטים, בתיאורים, בתאריכים, בזמנים ובתוצאות ולא סרט עלילתי. דבר אחד שחשבתיו עליו הרבה אחרי היציאה מאולם הקולנוע זה האפטרופקט, הבדיעבד, התנודה החד צדדית של יקומים מקבילים. בניסוי הפצצה (סצנה אפקטיבית אבל הוליוודית מדי), הרבה צבעים ולהבות בכתום, צהוב, אדום, מסה מטורפת של אש ולבן לבן בוהק ומסנוור של קרינה ומוות. מה עם הבוס? שואל אותי הבן שיושב לצידי בקולנוע. ובכן, הבוס שכבר שכחנו מקיומו או מהיותו בוס שצריך להישמע במקביל לחזיון האור, מגיע מאוחר, אולי מאוחר מדי אחרי שכבר האמנו שהוא לא קיים. כריסטופר נולאן הבמאי, מקפיץ אותנו מהכיסא עם הבוס המאוחר לבוא, מאחר מדי, כמו אורח שהוזמן ולא הגיע וכבר שכחנו שהזמנו. בואו של האורח המפתיע, הבוס, מגיח משום מקום, כמו תסמין של התקף חרדה. הבוס ב"זמן" הנכון שלו כנראה נשמע ביקום מקביל. ככה גם התפישה שלנו את המציאות. הקטסטרופה, התובנות שכנראה קיימות במקביל, אבל אנחנו מנועים לשמוע או לראות אותן יגיעו כמו הבוס, באפטרופקט, הרעם שאחרי הברק. זה הבוס שנראה לי שנשמע בהמשך מתפיסות ואירועים מעוותים שמתרחשים פה בשנה האחרונה ושנחנו מסרבים לשמוע, נגיד ציונות - בוס, השסעים בחברה מתפוררת - בוס, הניסיון למחוק את שם האב על ידי החוק - בוס, הכיבוש המוכחש - בוס. ובכן. בוס.

צילום, רות בנג'ו, מתוך תערוכה של בסקיה וורהול, יולי 2023

זכרון פועם

ניקול לימאנס

וזה כל כך דפוק שגם ברגעים הכי שמחים שלי אתה שם צובע את המחשבות הכי שמחות שלי בשחור גם כשאני מחייכת אתה מזכיר לי שזה לא נגמר שוב אתה מופיע ברגעים הכי טובים בגרסה הכי גרועה מזכיר לי שגם עם כל החיוכים אני שום דבר ברגעים שאני מנסה לשכוח אותך הלב שלי מזכיר לי מה זה כאב כי הזיכרון ממך עוד פועם פועם כל כך חזק וגורם ללב לדמם אני מנסה כל כך להדחיק אותך להרחיק אותך כי כאב לי מספיק והנה שוב אתה מזכיר לי שזה כמעט בלתי אפשרי לחייך הפך קצת יותר קל לזייף לצחוק עם דמעות הפך טיפה להרגל כי הלב שלי עדיין זוכר את הטעם המר של שיברון הלב אני לא יכולה להתנתק ושוב אתה לא נותן לי לשכוח ולמחוק שוב אתה שולח הודעה כאן הודעה פה מזכיר לי שאתה קיים ושהפצעים עדיין מדממים גם אם אני ממש מנסה לאחות את השריטות אתה שם מזכיר לי שלא משנה מה הן עדיין קיימות.

ציור; אגניה קרסנוז'ן, כיתה ח יפו

המדור של דניאל
על התרגום של סמינר 17

פתיחה ויציאה לדרך

דניאל מאיר

פתיחה

הוא אינו מרפה הדחף לתת ביטוי לחוויות, למחשבות, להגיגים, למרדף אחרי מראי מקום ואיתורם, לחיפוש הסיפורים והאנקדוטות שקיומם נרמזים בטקסט וכמובן למשמעויות של צירופי מילים, ביטויים (שגורים בשפה, סלנג...) ואופן תרגומם לעברית. כל אלו ובהם המפגש עם העושר והיופי של העברית מלווים את מעשה התרגום וחלק בלתי נפרד ממנו – אולי עניין זה הוא המעניין והמהנה יותר. הגיע זמן להעניק מקום לאיווי זה.

תרגום – לכאורה מלאכה שגרתית למדי, מזומנת ומזדמנת לרבים שנדרשים לה בין בצד עיסוקם השגרתית ובין כהשלמה לו. תרגום – מלאכה שנעשתה נגישה, בפרט הודות לסיוע שמעניקים המילונים הממוחשבים, היישומים לתרגום ולאחרונה אף ביתר שאת הבינה המלאכותית שאף היא נכנסה לתחום זה. אפשר, ואף סביר, שקורא טקסט מתורגם אינו ער ללבטים של המתרגם, לחיפוש הנחוצים והנדרשים בניסיונו להביא לקורא טקסט בהיר וברור, טקסט שמעביר בצורה מדויקת ככל שניתן את מחשבות וכוונות המחבר, וכל זאת תוך שמירה על הסגנון ומאפיינים אחרים של המקור. מחשבות וכוונות המחבר שיש לזהותן ואשר מחייבות, לעתים, פיענוח והתמודדות של ממש עם חידה כדי להגיע להבנה יסודית של הטקסט – הבסיס לתרגום ולאיכותו.

אנסה לבטא את החוויות שמלוות אותי בתהליך התרגום ולשתף במה שעשוי לעניין:

- אסוציאציות והקשרים שמקורם במילה מסוימת או בצירוף מילים ולמה שימוש בהן ולא בנרדפות זמינות. אסוציאציות והקשרים שעוטפים את המסמנים בשפת המקור ולא נמצאה להם מקבילה הולמת בשפת התרגום. תחדיש (או בלועזית: נאולוגיזם) של לאקאן ובמה כרוכה הבאתו לעברית אם בכלל ניתן. עניינים הנוגעים לטקסט ורלבנטיים לתרגומו שעולים מן הרקע ההיסטורי, החברתי והתרבותי של צרפת בכלל ובהקשר לתקופה שבה נרשם הטקסט בפרט.
- תגליות ותובנות שעולות במהלך הרפתקאות ההתחקות אחרי פרסום שאזכר ללא מראה מקום מפורש (בד"כ מבוסס על ההנחה שהקורא – בשפת המקור – יזהה במה מדובר, כך שאין צורך לציין מפורשות), או דמות (שותף, יריב) שמאזכרת רק ברמז.

עד כאן הצהרת כוונות – מלווה בחשש שמא הינה יומרנית מדי ואתקשה לממשה. האתגר מונח לפני ואנסה להתמודד אתו טוב ככל שאצליח.

גבריאל דהאן ואני עמלים זה זמן על תרגום סמינר זה. 'ההופכי של הפסיכואנליזה' כך תרגמנו את הצרפתית L'Envers de la Psychanalyse.¹

"על התרגום של סמינר 17" זו הכותרת שנתתי לחיבור זה ולאילו שיבואו אחריו. חיבורים שאני שוקל לרשום, ברוח הכוונה האמורה, בהקשר לתרגום כל אחד מ-13 הפרקים של סמינר זה. תרגום של כל פרק הוא עבורי בבחינת מסע בפני עצמו. בחודשי הקיץ אעסוק בתרגום הפרק השביעי ואולי אספיק גם לתרגם את הפרק השמיני והחיבורים שיבואו בהמשך יעסקו בפרקים אלו.

יציאה לדרך

בחרתי לצאת לדרך עם התייחסות קצרה לשמו של סמינר זה ובפרט למילה 'envers' אותה תרגמנו – בהקשר הפסיכואנליטי – 'ההופכי'. בצרפתית יש למילה זו מספר משמעויות. על תקן של מילת יחס היא נותנת כיוון – אל-, כלפי-, לגבי-. כשם עצם משמעה צד שני או גב. כתואר הפועל היא מקבלת את המשמעות של בְּמֵהוּפֵךְ, בכיוון הפוך. זה מה שהוביל לתרגום 'ההופכי'. עוד יתברר – תוך כדי הבנה אשר לעיתים מפציעה ומתגנבת לה בעורמה ולעתים פורצת בהפתעה ובעוצמה – מה עומד אחרי בחירת השם לסמינר זה.

דברי אָמִי שנאמרו בנעורי, "לבשת את הסוודר הפוך – à l' envers" צפים ועולים עם ההופכי הזה. בְּדָ, ועקב כך גם בְּגָד יש להם שני צדדים. הפנים – זה הצד השני, הגב (l'envers) והחוץ (endroit). Endroit. כשם עצם משמעו מקום, ומן הרגע ש-endroit נכנסת לתמונה הצירוף של שני אלו, הצד השני (l'envers ?) והחוץ (הטוב, הנכון ? endroit) אשר בצירוף יש לו משמעות של צד הטוב, מעביר אותי בדילוג מחשבתי הישר אל שם ספרו הראשון של אלברט קאמי – L'envers et l'endroit.² קאמי רואה בספר זה את המקור למחשבותיו וכך הוא כותב בהקדמה למהדורה שפורסמה בשנת 1958: "מבחינתי, אני יודע שהמעין שלי מצוי ב-L'envers et l'endroit, בעולם הזה של עוני ושל אור שבו חייתי זמן רב והזיכרון ממנו עדיין מגן עליי משתי הסכנות ההופכיות המאיימות על כל אמן, התרעומת וקורת הרוח."

ספרו זה של קאמי הינו לקט של חמש מסות שנכתבו בראשית שנות העשרים לחייו (1935-1936) ופורסמו במהדורה קטנה. רק בשנת 1958, כשנתיים לפני מותו, נתן הסכמתו לפרסם את הלקט מחדש והאדיר בהקדמה פרי עטו שממנה הובא הציטוט לעיל. הספר נקרא על שמה של המסה החמישית והאחרונה שבו. במסע האישי שאני מקיים, תוך כדי תרגום וכתובה, חזרתי אל הטקסט הזה של קאמי. אני מביא לכם פסקה קצרה אחת משום שלדעתי היא מתקפת את דבריו אודות טקסט ראשוני זה. המשפט האחרון בפסקה זו ניתק אותי מן העשייה והעיף אותי למסלול הרהורים מפותל. אני משאיר אתכם עם תרגומה המאולתר. תשפטו בעצמכם.

"החיים קצרים וזהו חטא לבזבז את הזמן. אני פעיל, כך אומרים. אבל להיות פעיל, אם אתה הולך לאבוד, זה עדיין לבזבז את הזמן. היום הוא הפוגה ולְפִי הולך לו לקראת עצמו."³

¹ Le Séminaire Livre XVII : L'Envers de la psychanalyse, Ed. Seuil, 1991, de Jacques Lacan (Auteur)

² L'Envers et l'Endroit, Paris : Les Éditions Gallimard, 1958, 127 pp. Collection : Les essais LXXXVIII, Albert Camus.

³ Ibid. p.123

"La vie est courte et c'est péché de perdre son temps. Je suis actif, dit-on. Mais être actif, c'est encore perdre son temps, dans la mesure où l'on se perd. Aujourd'hui est une halte et mon cœur s'en va à la rencontre de lui-même."

צילום ; דניאל מאיר ; אוקטובר 2022 " פנים – חוץ" סגנון יפני, מקדש בודהיסטי Nanzenji
שבקיוטו

תוכניות לימוד בתפס"ן לשנת תשפ"ד
2023-2024

הקליניקה הפסיכואנליטית של המתבגר
נפתחה ההרשמה שנה ל" 2023-2024

ימי שישי, החל מ-10 בנובמבר, 2023 --- מקום תפס"ן, רח' מאנה 9, תל אביב

הלימוד יתמקד במפגש של מושגי יסוד באוריינטציה הפסיכואנליטית עם הפרקטיקה הקלינית של המתבגר. המפגשים יכללו שעורי מבוא והצגות מקרים מהספרות, מהפרקטיקה בתפס"ן ומהפרקטיקה של המשתתפים עם דגש על הבניית מקרה. הצגות המקרים ילוו בהתייחסות של מתידיינים שיקבלו את המקרה מראש. המציגים יוכלו להמין מתידיינים מחוץ לתוכנית. הלימוד מיועד למטפלים במתבגרים מתחומי הטיפול השונים והפסיכואנליזה. רשימה ביבליוגרפית תימסר לנרשמים במקום.

ימי שישי, בשעות 11:15-12:45 בתאריכים 2023: 10.11, 24.11, 8.12, 22.12, 5.1, 19.1, 2.2, 16.2, 1.3, 15.3, 12.4, 19.4, 3.5, 17.5

מלמדים: **זרה אלעד, יהונתן דהן, אורטל דהאן, גבריאל דהאן**

עלת השהות: 1000 ש"ח (לרשמים גם לסטייז מקום התשלום הכולל היא 1500 ש"ח).
על מנת להצטרף השהות-ים נכצע רישום ותשלום מראש.

לפרטים נוספים:
זרה 050-774187-050, יהונתן 054-534-5597

סמינר מקום • על הקריאה ועל הגוף
גבריאל דהאן • תשפ"ד 2023-2024
דעת-קרוא מבעד למה שלא מפטיק להיכתב
את מה שלא מפטיק מלא להיכתב

"S'il y a quelque chose qui peut nous introduire à la dimension de l'écrit comme tel, c'est nous apercevoir que le signifié n'a rien à faire avec les oreilles, mais seulement avec la lecture, la lecture de ce qu'on entend de signifiant. Le signifié, ce n'est pas ce qu'on entend. Ce qu'on entend, c'est le signifiant. Le signifié, c'est l'effet du signifiant... l'écrit, ça n'est pas à comprendre. Si vous ne les comprenez pas, tant mieux, ça vous donnera justement l'occasion de les expliquer"

אם ישנו דבר שיכול להנניס אותנו למרח של הכתוב ככה, זו ההיכרות בכך שלמסמן אין ולא כלום עם האנשים, אלא עם הקריאה לבד, הקריאה של מה שאנו שומעים כמסמן. המסומן אינו מה שאנו שומעים. מה שאנו שומעים, הוא המסמן. המסומן הוא האפקט של המסמן... הכתוב לא נועד להיות מודג. אם אינכם חרדים [את כתביו], אדבר, זה בדיוק ייתן לכם את ההזדמנות להסביר אותם"

זאק לאקטן, עוד מור

הסמינר יתקיים בימי שישי
בשעות 11:00-09:30
רח' מאנה 9, תל אביב-יפו

בתאריכים הבאים:
שנת 2023: 10/11, 24/11, 8/12, 22/12
שנת 2024: 5/1, 19/1, 2/2, 16/2, 1/3, 15/3, 19/4, 3/5, 17/5, 28/6

עלות הרשמה: 1000 ש"ח. לרשמים גם להבנית הקלינית עלות כוללת של 1500 ש"ח.
על מנת להצטרף השהות-ים לבצע רישום ותשלום מראש.

לפרטים: תום מרגלית 054-534-5597

פסיכואנליזה ופילוסופיה
קדמיה
תפס"ן

a-קדמיה היא מסגרת לימוד ועיון ביחס שבין הפסיכואנליזה והפילוסופיה אצל פרויד ולאקאן.

ביסוד הפסיכואנליזה והפילוסופיה נעוצה שאלת אי-הנחת של האדם בעולמו. שתי הדיסציפלינות מתחבטות בשאלות זהות, אך מובילות לתשובות נבדלות; הלימוד מכוון להפגיש ביניהן סביב טלטול של מונחים משותפים כמו: גוף, נפש, שפה, מחשבה, תשוקה, אהבה ועוד.

התוכנית פונה לבעלי הכשרה בפילוסופיה, במקצועות הטיפול, בפסיכואנליזה ובהוראה.

לפרטים נוספים והרשמה

*התוכנית קדמיה נפתחת ב-17/10/2023 – פרטים באתר תפס"ן <https://www.hatafsan.com>